

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Ustawa o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji
Autor	Ministerstwo Sprawiedliwości
Projekt z dnia	26 czerwca 2025 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Patrycja Grebla-Tarasek
e-mail	biuro@zpp.pl
tel.	18 477 86 00

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Art. 4 ust. 1	Proponujemy następujące brzmienie przepisu: Przez umowę asysty prawnej asystent prawny zobowiązuje się do udzielenia osobie potrzebującej wsparcia , zlecającej asystę faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w umowie.	Zmiana wynika, z dostosowania do słowniczka pojęć. Osoba wspierana ma już zawartą umowę asysty prawnej, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Przed zawarciem takiej umowy dana osoba jest jeszcze osobą potrzebującą wsparcia.		
2.	Art. 3 ust. 2 pkt 1	Podtrzymujemy uwagę i wskazujemy na konieczność wyjaśnienia jak należy rozumieć pojęcie „czynna obecność”?	Pojęcie to nie ma właściwej definicji w ustawodawstwie, więc należy albo wskazać co znaczy „czynna obecność” albo użyć słowa „obecność”, które nie budzi wątpliwości. Skoro projektodawca nie zamierza wprowadzić definicji ustawowej tego pojęcia to proponujemy doprecyzowanie tej kwestii w uzasadnieniu.		

3.	Art. 8	Nadal podtrzymujemy potrzebę wykreślenia przepisu.	Umowa o asystę jest umową szczególnego rodzaju, w której osobę wspieraną z asystentem prawnym powinno łączyć szczególnego rodzaju zaufanie. Zatem, w tej sytuacji nie powinno być możliwości powierzania zlecenia innej osobie, szczególnie z uwagi na fakt, że dający zlecenie może nie mieć wystarczającego rozeznania, co do tego, że jego sprawami może zająć się inna osoba. Ponadto należy ograniczyć możliwość powstawania różnego typu agencji i przedsiębiorstw zawodów zajmujących się tego typu sprawami a ten przepis jest dla nich swoistego rodzaju furtką. Ponadto, w nawiązaniu do odpowiedzi na uwagi resortu wskazujemy, że ustawowo można wyłączyć stosowanie art. 738 k.c. w projektowanej ustawie.		
4.	Art. 20 ust. 1 pkt 8	Potrzeba doprecyzowania przepisów w tym zakresie.	Przyjmując argumentację projektodawcy w odpowiedziach na nasze uwagi do poprzedniej wersji projektu. Uważamy, że trzeba stworzyć bardzo szybką ścieżkę rozpatrywania przez sądy tego typu spraw – maksymalnie do 48 godzin. Są to sytuacje, w których zagrożone może być życie pacjenta, stąd decyzje w tym zakresie powinny być podejmowane niezwłocznie.		
5.	Art. 16 ¹ § 2 kodeksu cywilnego	Wykreślenie przepisu.	Następuje niepotrzebne pomieszczenie dwóch instytucji. Czynności kuratora wspierającego zawierają się w czynnościach kuratora reprezentującego.		

			Niemniej, sąd powinien móc określać w postanowieniu, różne zakresy czynności kuratorów reprezentujących, według potrzeb osoby wspieranej. Odnosząc się do odpowiedzi na uwagi to, że kurator wspierający podejmuje faktycznie wsparcie, nie zmienia faktu, że kurator reprezentujący również może podejmować czynności, faktyczne tj. czynności kuratora wspierającego.		
6.	Art. 109 ¹¹ § 1 kodeksu cywilnego	Podtrzymujemy uwagę zgłoszoną wcześniej i nadal proponujemy dodanie do wyliczenia także kuratora wspierającego.	Jeżeli ktoś ma problem z byciem decyzyjnym i sprawczym w swoich sprawach, tak że potrzebuje ustanowienia kuratora wspierającego, to tym bardziej nie powinien mieć możliwości podejmowania decyzji za innych w ramach pełnomocnictwa rejestrowanego.		
7.	Art. 109 ¹⁵ kodeksu cywilnego	Pełnomocnik rejestrowany powinien mieć możliwość ustanowienia jedynie pełnomocnika procesowego.	Pełnomocnik nie powinien przekazywać wykonania czynności innej osobie w zastępstwie, bowiem to do niego mocodawca miał zaufanie. Gdyby chciał, żeby daną czynność czy decyzję podjęła za niego inna osoba, to właśnie tą inną osobę ustanowiłby pełnomocnikiem.		
8.	Art. 11 i art. 12 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Czy aby na pewno dobrym rozwiązaniem jest całkowicie usunięcie z k.r.o. wszystkich przesłanek przeszkód małżeńskich?	Nadal wskazujemy, że istnieją pewne schorzenia czy choroby, które kategorycznie powinny wykluczać możliwość zawarcia małżeństwa. Jakkolwiek byśmy nie próbowali zakłamywać rzeczywistości instytucja małżeństwa przy niektórych schorzeniach jest wręcz niebezpieczna dla samych małżonków czy ich przyszłego		

			potencjalnego potomstwa. Bezwzględne przeszkody małżeńskie nie są formą dyskryminacji, lecz narzędziem ochrony jednostki i społeczeństwa. Zapobiegają nadużyciom, chronią słabszych, zabezpieczają porządek prawny i moralny, a także zapewniają, że małżeństwo zawierane jest w sposób świadomy, dobrowolny i odpowiedzialny. Pamiętać należy, że małżeństwo to nie tylko związek uczuciowy, ale także instytucja prawna i społeczna, wymagająca zdolności do pełnienia ról małżonka, rodzica, partnera. W przypadku poważnych zaburzeń, istnieje ryzyko, że związek będzie toksyczny, destrukcyjny lub niezdolny do zapewnienia dzieciom należytej opieki. W przeciwieństwie do ubezwłasnowolnienia (wskazanego w art. 11 k.r.o.), przeszkoda z art. 12 k.r.o. nie ma charakteru absolutnego – sąd może dopuścić zawarcie małżeństwa. W naszej ocenie jest to rozsądne rozwiązanie, które pozwala uwzględnić przypadki np. osób stabilnych dzięki leczeniu, które mimo diagnozy funkcjonują w pełni społecznie i emocjonalnie.		
9.	Art. 65 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Termin na wytoczenie powództwa może być potencjalnie nieograniczony w czasie, co stanowi naruszenie dobra i praw dziecka.			
10.	Art. 117 § 7 kodeksu postępowania cywilnego	Podtrzymujemy uwagę zgłoszoną do poprzedniej wersji projektu tj. wykreślić zdanie drugie.	Jeżeli sąd z urzędu ustanawia „pełnomocnika przymusowego” dla osoby fizycznej, to koszty wynagrodzenia takiego pełnomocnika powinien ponieść		

		Sąd powinien ewentualnie pouczyć osobę fizyczną, odnośnie tego, że widzi potrzebę włączenia do sprawy adwokata czy radcę prawnego a nie na siłę ustanawiać pełnomocnika w drodze przymusu. Pobocznie, koszt takiego pełnomocnika przymusowego powinien ponosić Skarb Państwa.	Skarb Państwa. Gdyby osoba fizyczna chciała ustanowić dla siebie pełnomocnika zawodowego, to udzieliłaby w tym zakresie odpowiedniego pełnomocnictwa i zawarła umowę. Skoro osoba fizyczna sama nie widzi takiej potrzeby, to sąd nie powinien uszczęśliwiać danej osoby na siłę i ustanawiać dla niej przymusowo pełnomocnika. Wskazujemy, że narzucanie konieczności korzystania z pomocy prawnej udzielanej przez adwokata lub radcę prawnego, w sytuacji gdy osoba fizyczna, nie ma ustanowionego kuratora, godzi w jej wolność. Ewentualnie, sąd mógłby pouczyć osobę fizyczną, że w jego ocenie dla lepszego zabezpieczenia swoich spraw strona powinna korzystać z usług adwokata czy radcy prawnego. Z jednej strony bowiem projektodawca uwalnia osoby ubezwłasnowolnione, spod tej instytucji z drugiej zaś osobom samodzielnie myślącym, na siłę wpycha pełnomocnika zawodowego.		
11.	Art. 543 ⁶ § 1 kodeksu postępowania cywilnego	Podtrzymujemy uwagę zgłoszoną do poprzedniej wersji projektu. Proponujemy brzmienie: „Ograniczenie uprawnień może polegać w szczególności na zobowiązaniu pełnomocnika rejestrowanego przez sąd do	Uzyskanie zgody sądu na dokonanie czynności objętej ograniczeniem, będzie stanowiło szersze zabezpieczenie interesów osoby wspieranej.		

		uzyskiwania zgody sądu na czynności objęte ograniczeniem.”.			
12.	Art. 605 ¹⁴ kodeksu postępowania cywilnego	Podtrzymujemy uwagę zgłoszoną do poprzedniej wersji projektu. O ile w pełni uzasadnione jest, aby kurator nie korzystał dla swoich interesów z pieniędzy osoby wspieranej, o tyle brak możliwości korzystania z rzeczy może okazać się problematyczny i w praktyce budzić nieścisłości.	Tak sformułowany przepis może prowadzić do skrajnych wątpliwości czy kurator może skorzystać w domu osoby wspieranej z jej toalety dla własnych interesów, czy kurator może wypić kawę z wody zagrzanej w czajniku osoby wspieranej, czy kurator po drodze ze sklepu (robiąc zakupy dla osoby wspieranej) korzystając z jej samochodu może przy okazji załatwić swoją prywatną sprawę, czy kurator, który przyjechał samochodem osoby wspieranej może podczas wizyty w urzędzie dotyczącej tej osoby załatwić również swoją sprawę? Pytania mogą wydawać się zabawne – niemniej w świetle różnych kuriozalnych sytuacji z jakimi mają do czynienia czasami pracownicy pomocy społecznej, nie należy wprowadzać przepisów, które takie kuriozalne sytuacje umożliwiają. Nadal zwracamy uwagę, że w praktyce przepisy te mogą powodować różne absurdalne sytuacje.		
13.	Art. 47 § 2 pkt 3 kodeksu wyborczego	Proponujemy brzmienie: „dla której ustanowiono kuratora reprezentującego”.	Osoba wspierana, dla której ustanowiony został kurator repetujący nie powinna mieć czynnego prawa wyborczego.		